

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

AMNESTY INTERNATIONAL NORWAY
Grensen 3, N-0159 Oslo
P.O. Box 702 Sentrum, N-0106 Oslo
T: +47 22402200 F: +47 22402250
E: info@amnesty.no W: www.amnesty.no

Oslo, 26 mars 2010

Amnesty International Norges høringsuttalelse om forslaget til gjennomføring av Returdirektivet i norsk rett

Vi viser til Justis- og politidepartementets høringsbrev datert 3.2.2010, og takker for anledningen til å gi vår uttalelse.

Generelt

Amnesty International Norge (AIN) bestrider ikke at det er legitimt å returnere asylsøkere som har fått avslag på sin asylsøknad. Forutsetningen må imidlertid være at asylsaken har fått en grundig og rettssikker behandling og en nøye vurdering av om personen risikerer forfølgelse ved retur. AIN mener at anbefalingene fra FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) må legges til grunn i denne vurderingen.

Norsk asylpraksis bryter i flere tilfeller med anbefalingene fra UNHCR. At mange asylsøkere får avslag på sin asylsøknad, til tross for at UNHCR anbefaler at de gis opphold, underminerer retursystemets legitimitet. Også personer som burde fått opphold i Norge, risikerer i stedet å bli utvist og uttransportert. AIN er derfor kritisk til at det nå varsles at reglene for utvisning og retur av tredjelandborgere som oppholder seg ulovlig i Norge, skal skjerpes.

AIN ser at det er behov for å etablere felles europeiske standarder og prosedyrer for å returnere asylsøkere som har fått avslag. Vi mener imidlertid at direktivet ikke lykkes med å etablere de nødvendige standardene for å sikre at retur av tredjelandborgere med ulovlig opphold skjer på en sikker og verdig måte, og i samsvar med deres grunnleggende rettigheter. Vi ber derfor departementet om å benytte adgangen, som følger av direktivets artikkel 4, til å innføre eller videreføre bestemmelser som er mer fordelaktige for utlendingen. Vi vil også understreke at avgjørelser etter direktivet, ifølge avsnitt seks i fortalet, *'should be adopted on a case-by-case basis and based on objective criteria implying that consideration should go beyond the mere fact of an illegal stay'*.

4.2 Anvendelsesområdet

AIN mener det er uheldig at Norge benytter seg av muligheten til å begrense direktivets anvendelsesområde ved å unnta straffedømte personer som utvises. En slik begrensning innebærer at disse straffedømte utlendingene ikke har tilgang på fri rettshjelp i utvisningssaken, selv om de i utgangspunktet omfattes av direktivet. Utvisning er den mest alvorlige reaksjonen utlendingsforvaltningen kan gi, og det er derfor av stor betydning at disse sakene får en rettssikker behandling som inkluderer tilgang til rettshjelp. AIN mener at straffedømte utlendinger ikke bør ekskluderes fra direktivets anvendelsesområde og dermed miste muligheten for rettslig bistand i forbindelse med utvisningssaken.

4.3 Terminologi

AIN er positiv til at begrepet "unndragelsesfare" defineres i lov. AIN er likevel kritisk til hvordan forslaget til ny § 106a er utformet. Flere av de forholdene som departementet angir som sentrale i totalvurderingen av om det foreligger unndragelsesfare, kan ikke anses å være objektivt konstaterbare forhold, slik det kreves etter direktivet. Konstatering av unndragelsesfare kan lede til sterke reaksjoner, som frihetsberøvelse og tvangsretur, og det er derfor av vesentlig betydning at unndragelsesfare defineres så klart og forutsigbart som mulig.

At utlendingen uttrykkelig har motsatt seg å forlate riket frivillig er ikke et moment som kan tillegges mye vekt i vurderingen av om det foreligger unndragelsesfare. Å uttrykke motvilje mot å reise tilbake til hjemlandet er en naturlig reaksjon etter å ha fått et negativt vedtak i asylsaken, og er et forhold som i liten grad er egnet til å si noe om hvorvidt det foreligger fare for unndragelse.

At utlendingen har gitt uriktige opplysninger til norske myndigheter i forbindelse med asylsøknaden er heller ikke et forhold som er egnet til å angi unndragelsesfare. Det er for det første høyst problematisk at kravet til hvilke uriktige opplysninger som er gitt ikke er kvalifisert. Slik forslaget nå er utformet, vil hvilke som helst opplysninger som er gitt i forbindelse med søknaden om tillatelse, og som viser seg ikke å stemme, kunne brukes som argument for at det foreligger unndragelsesfare. Dette inkluderer opplysninger som utlendingen trodde var riktig, men som viser seg ikke å være riktige. For det andre vil det kunne være svært mange grunner til at en utlending framsetter uriktige opplysninger i forbindelse med asylsøknaden, mange av dem legitime. Det bør derfor ikke kunne konstateres unndragelsesfare på grunnlag av uriktige opplysninger så lenge det ikke tas hensyn til bakgrunnen for at personen har gitt uriktige opplysninger. Videre vil dette alternativet kunne omfatte svært mange mennesker. Når det potensielt kan anses å foreligge unndragelsesfare i svært mange saker, og personer derfor fengsles og tvangsreturneres, kan det stilles spørsmål ved om regelen egentlig bidrar til å oppnå målet med direktivet, nemlig å stimulere til flere returer uten bruk av makt. AIN mener på denne bakgrunnen at bokstav g må fjernes fra forslaget til ny § 106a.

4.5 Menneskerettslige forpliktelser

For at det norske regelverket skal bidra til å fremme sentrale menneskerettigheter, mener AIN at det ikke er tilstrekkelig å henvise til allerede gjeldende bestemmelser i utlendingsloven. Endringene i regelverket må utformes på en måte som bidrar til at hensynet til barnets beste, familieliv og utlendingens helse blir tillagt den nødvendige vekten i vurderingen av den enkelte søknad om oppholdstillatelse. AIN savner en grundigere gjennomgang av i hvilke tilfeller disse hensynene må vurderes, og hvordan det kan sikres at forvaltningen tar stilling til

de momenter som er relevante for vurderingen av om Norges menneskerettslige forpliktelser overholdes.

Se for øvrig nærmere om dette under punktet om innreiseforbud.

4.6 Returvedtak

AIN er enige i at tredjelandsborgere som har hatt oppholdstillatelse i et annet medlemsland må gis mulighet til å reise tilbake til dette landet. Det er imidlertid viktig å sikre at denne muligheten er reell, og at personer for eksempel ikke avskjæres fra å reise tilbake fordi det anses å foreligge unndragelsesfare.

AIN mener at også personer som tidligere har hatt oppholdstillatelse i et annet medlemsland, og som kunne ha søkt fornyelse av denne etter dette landets interne regler, må få en mulighet til å reise dit før et returvedtak fattes. I alle tilfeller bør det sikres at personens eller dens families tilknytning til dette landet blir vurdert før det eventuelt fattes vedtak om utvisning.

4.7 Frivillig retur

AIN vil innledningsvis bemerke at departementets (og direktivets) bruk av begrepet "frivillig retur" er misvisende, og for en stor del gjelder obligatorisk retur etter avslag. Frivillige returer burde referere til situasjoner hvor utlendinger returnerer av fri vilje, selv om de har mulighet til å fortsette å være i Norge.

AIN mener at en periode for frivillig retur på mellom sju og tretti dager er for kort. Vi oppfordrer norske myndigheter til å gjøre tretti dagers returperiode til en hovedregel. Vi mener også at regelen om å gi forlenget frist der det anses nødvendig, ikke må praktiseres for strengt. Ikke minst gjelder det hvor det er barn involvert. En liberal praksis på dette punktet er mer human overfor utlendingene som må reise ut fra Norge. Den vil dessuten bidra til å nå målsettingen om flere såkalt frivillige returer, og å unngå unødvendig ressursbruk til flere utvisningsvedtak og uttransporteringer.

AIN mener at unntakene fra regelen om frivillig retur bør begrenses. Vi viser her til våre kommentarer over om definisjonen av unndragelsesfare. AIN mener også at det ikke bør være adgang til å gjøre unntak fra regelen om frivillig retur når en søknad anses som åpenbart grunnløs. Hva som regnes som en åpenbart grunnløs søknad er ikke tilstrekkelig klart. Når departementet skriver at det kan dreie seg om utlendinger som har oppgitt falsk identitet, omfatter uttrykket potensielt mange asylsøkere. AIN frykter at en stor gruppe utlendinger vil kunne unntas fra muligheten til frivillig retur på grunn av at søknaden deres anses som åpenbart grunnløs. Når de foreslåtte reglene uansett åpner for å unnta fra frivillig retur hvis det er fare for unndragelse, mener AIN at dette må være tilstrekkelig.

AIN mener videre at politiet ikke bør ha adgang til å iverksette vedtak under perioden for frivillig retur. UDI og eventuelt UNE vil gjøre en vurdering av unndragelsesfaren i sine vedtak, i forbindelse med at de setter en frist for frivillig retur. Å gi politiet adgang til å overprøve deres vurdering og likevel iverksette vedtak i denne perioden, vil være et alvorlig inngrep i de aktuelle utlendingenes rettssikkerhet.

Etter departementets forslag vil politiet kunne fengsle og tvangsreturnere utlendingene dersom de kommer til at det foreligger unndragelsesfare. Dette er svært inngripende tiltak

overfor den enkelte. AIN mener at det ikke er forsvarlig å gi politiet adgang til å kunne gjennomføre slike inngripende tiltak etter at UDI/UNE har vurdert saken og kommet til at det ikke er nødvendig.

Departementets begrunnelse for å gi politiet myndighet til å overprøve UDIs/UNEs vurdering av unndragelsesfaren, synes å være at politiet tradisjonelt har kunnet vurdere iverksetting av vedtak. AIN mener at dette ikke er et tilstrekkelig viktig argument for den foreslåtte løsningen, veid opp mot de alvorlige konsekvenser det vil ha for utlendingenes rettssikkerhet om politiet gis en adgang til å kunne iverksette på tross av UDIs/UNEs vurdering.

Vi viser dessuten til at de nye, skjerpede utvisningsreglene vil medføre at langt flere utlendinger vil vurderes utvist. I denne situasjonen er det enda viktigere enn tidligere at rettssikkerheten for disse utlendingene, som ikke har gjort noe kriminelt, ivaretas.

AIN mener at politiet må kontakte UDI/UNE dersom de ønsker en ny vurdering av unndragelsesfaren. Konstatert unndragelsesfare utløser adgang til å gjennomføre svært alvorlige reaksjoner, og begrepet bør derfor tolkes strengt. Unndragelsesfare bør bare være aktuelt i relativt få tilfeller, og at politiet er uenig i UDIs/UNEs vurdering må antas å være tilfelle i enda færre saker. En ny vurdering bør derfor ikke medføre noen økning av betydning i UDIs/UNEs arbeidsbyrde.

AIN mener at avgjørelser om perioden for frivillig retur bør kunne påklages. Det samme gjelder i tilfeller hvor det avslås å gi en forlenget frist for frivillig retur. Forlenget frist kan gis hvis det foreligger særlige grunner, som langt opphold, barn i skole, familiære eller sosiale bånd. Avgjørelsen beror på en bred vurdering, og det bør derfor være anledning til å påklage den og komme med flere relevante opplysninger. Både beslutninger om perioden for frivillig retur og om forlenget frist er svært viktige avgjørelser for de personene de gjelder, og hensynet til rettssikkerhet må i disse tilfellene veie tyngre enn hensyn til effektivitet og lovens system.

4.8 Uttransportering

AIN mener det er behov for en klarere regulering av prinsipper for maktbruk ved uttransportering, for å sikre at det gjennomføres på en human måte og med fokus på utlendingens fundamentale rettigheter, slik det også er beskrevet i direktivet.

Reglene bør synliggjøres i utlendingsloven for å sikre at tvangsretur gjennomføres i samsvar med kravene i direktivets artikkel 8 (4). AIN mener at de generelle reglene i politiloven § 6 ikke er tilstrekkelig for å sikre at tvangsreturene skjer på ønskelig måte, og at det er behov for å presisere hvilke krav som stilles til hvordan uttransporteringer skal skje. Reglene må tilpasses den spesielle situasjonen som oppstår når utlendinger skal uttransporteres, og det må tas hensyn til at barn og andre sårbare grupper kan være omfattet.

Når det ikke er mulig å uttransportere en utlending, mener AIN at personen bør få oppholdstillatelse i landet fram til det er mulig å gjennomføre retur. I det minste må dette gjelde for sårbare grupper og for de som ikke har mulighet til å reise ut selv om de skulle ønske det.

AIN mener dessuten at det er nødvendig med et kontrollsystem som også omfatter en vurdering av om returene er trygge og verdige. Uten å ha mekanismer som ser på hva som

skjer med personene som blir returnert, vil det være umulig å vite om norske myndigheters vurderinger er riktige. Utbygde kontrollmekanismer er dermed en forutsetning for å kunne vurdere returpolitikken, og for å kunne vite om returene er i samsvar med menneskerettslige forpliktelser. AIN mener det må undersøkes om de returnerte personene blir utsatt for forfølgelse eller andre alvorlige overgrep, og om de klarer seg som forutsatt i det samfunnet de returneres til. Det er også nødvendig å undersøke virkningene returene har på samfunnet utlendingene returneres til. Et godt kontrollsystem vil også bidra til større trygghet blant personer som skal returneres, og vil kunne si noe om returene har skjedd etter sin hensikt, eller om personene har blitt nødt til å migrere igjen. AIN anser ikke de kontrollsystemene som er tilgjengelige i dag som tilstrekkelige for de svært spesielle forholdene som råder ved tvangsretur. Et kontrollorgan må undersøke det overnevnte på eget tiltak, og ikke være avhengig av at enkeltpersoner klager.

4.9 Utsatt uttransportering

AIN mener det er behov for en ordning med berostillelse av uttransportering også uavhengig av klagesaken. Norsk lov bør endres i samsvar med direktivets kan-regel, og dermed utvide adgangen til berostillelse. Slik berostillelse kan være nødvendig i forbindelse med for eksempel medisinsk behandling eller skolegang. De samme momentene som skal vurderes i forbindelse med forlenget frist for frivillig retur vil være aktuelle også i vurderingen av om uttransporteringen bør berostilles.

4.10 Retur av enslige mindreårige asylsøkere

AIN forutsetter at retur av enslige mindreårige kun skjer til trygge, sikre steder hvor det eksisterer et reelt forsvarlig omsorgstilbud. Kravene til hva som regnes som forsvarlig omsorgstilbud må være strenge. Som eksempel kan vi nevne at opprettelse av omsorgstilbud i dagens Afghanistan ikke vil kunne regnes som tilfredsstillende.

4.11 Innreiseforbud

AIN er kritisk til at utvisningsreglene skjerpes. Det er betenkelig at mennesker som får avslag på asylsøknaden, skal møtes med en så inngripende reaksjon. Ikke minst er utstrakt bruk av utvisning problematisk fordi norsk asylpraksis på flere områder bryter med anbefalingene fra FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR). Mange av de personene som får avslag på sine asylsøknader, kommer fra områder hvor sikkerhetssituasjonen er så dårlig at UNHCR anbefaler at de gis opphold i Norge. Etter de foreslåtte reglene skal disse menneskene likevel utvises fra Norge og uttransporteres til krigssoner. AIN mener på denne bakgrunnen at returdirektivet må gjennomføres i norsk rett med så få skjerpelsler av utvisningsreglene som mulig, og på en måte som ivaretar utlendingenes rettssikkerhet.

AIN mener at når det innføres en forpliktelse til å utvise utlendinger som oppholder seg ulovlig i Norge, burde det samtidig innføres en forpliktelse for norske myndigheter til å gi oppholdstillatelse til de personene som ikke kan returneres i løpet av relativt kort tid. I motsatt fall vil disse personene havne i en limbo-situasjon, hvor de fortsatt må bli i Norge, men med få rettigheter og uten muligheter for å arbeide og forsørge seg selv. I det minste må det innvilges slik tillatelse til de som ifølge direktivet regnes som sårbare grupper, og til de som ikke har mulighet til å returnere selv om de ønsker det. I tillegg bør det innvilges opphold til personer som har vært lenge i Norge fordi asylprosedyren har tatt lang tid.

AIN mener at adgangen til å unnlate å utvise hvis det foreligger humanitære grunner, bør benyttes aktivt. Denne adgangen bør synliggjøres i regelverket, og det bør utformes retningslinjer for i hvilke tilfeller denne muligheten skal benyttes. AIN mener at det ikke er tilstrekkelig å henvise til den generelle forholdsmessighetsvurderingen, slik departementet gjør i høringsnotatet.

AIN mener at sårbare personer¹ ikke skal utvises. Disse personene bør ikke utsettes for tvangsmessig utsending, og bør derfor heller ikke gis utvisningsvedtak. Også i tilfeller hvor personer har vært lenge i Norge i forbindelse med behandlingen av asylsøknaden, bør det unnlates å gi utvisningsvedtak. AIN mener at det bør synliggjøres i loven eller i forskrift at det i slike tilfeller skal unnlates å utvise på grunnlag av humanitære hensyn.

I tilfeller hvor personer som vurderes utvist fra Norge har hatt oppholdstillatelse i et annet land, bør norske myndigheter også være forsiktige med å fatte vedtak om utvisning. I disse tilfellene har utlendingen gjerne familie eller annen tilknytning til et annet medlemsland som kan medføre at utvisning er uforholdsmessig.

Hvordan forholdsmessighetsvurderingen praktiseres er dessuten avgjørende for om det enkelte utvisningsvedtak er i samsvar med Norges menneskerettslige forpliktelser. Utvisning er et inngripende tiltak som i mange tilfeller vil representere et inngrep i retten til privatliv og familieliv, jf. EMK artikkel 8. Ifølge menneskerettsloven gjelder EMK som norsk lov og skal ha forrang foran annen norsk lovgivning ved motstrid. Rettslige problemstillinger knyttet til EMK vil således være sentrale for rettsanvendere både i den offentlige forvaltningen og i domstolene.

Ikke minst når en familie består av utlendinger med ulik nasjonalitet, vil det å avslå deres søknader om oppholdstillatelse og å returnere familiemedlemmer til hvert sitt hjemland, kunne representere et brudd på retten til familieliv. Også hvor utlendinger har familie i et annet Schengen-land, vil et utvisningsvedtak og vedtak om innmelding i SIS kunne utfordre retten til familieliv. I disse tilfellene må norske myndigheter blant annet vurdere om familielivet kan utøves i et annet land. I motsatt fall vil utvisningsvedtak kunne representere brudd på retten til familieliv.

Dersom utvisning innebærer et inngrep i retten til familieliv eller privatliv, oppstiller dessuten EMK artikkel 8 et krav om proporsjonalitet mellom overtredelse og reaksjon. Utvisning er den strengeste sanksjonen utlendingsforvaltningen kan vedta, og den kan bare benyttes i tilfeller hvor et slikt virkemiddel er proporsjonalt. Siden utvisning er en pønalt reaksjon vil også strafferettslige prinsipper om balanse mellom overtredelse og reaksjon komme til anvendelse.

For å bidra til å fremme Norges internasjonale menneskerettsforpliktelser, er det viktig at det generelle regelverket utformes på en slik måte at det sikrer mot uforholdsmessige avgjørelser i enkelttilfeller. Selv om norske myndigheter i mange tilfeller har adgang til å utvise utlendinger, er det avgjørende at regelverket er egnet til å sikre at det i hvert enkelt tilfelle vil bli foretatt en vurdering av om utvisning er et proporsjonalt inngrep i retten til privatliv og familieliv. AIN mener at det bør vurderes nærmere hvordan det skal sikres at forvaltningsapparatet, som skal administrere regelverket i hver enkelt sak, tar stilling til de

¹ Jf. returdirektivets artikkel 3(9): Barn, enslige mindreårige asylsøkere, funksjonshemmede, eldre, gravide, enslige mødre med barn, ofre for tortur, voldtekt eller andre alvorlige fysiske eller psykiske overgrep

momenter som er relevante for vurderingen av om utvisning vil utgjøre en krenkelse av EMK artikkel 8. AIN savner en grundig drøftelse av dette spørsmålet i departementets høringsnotat.

Dersom departementet går inn for å lovfeste en systematikk hvor utvisning av utlendinger som får avslag på sin søknad om asyl blir hovedregel, bør også plikten til å vurdere de konkrete omstendighetene i hver enkelt sak gis klar forankring i lovteksten, for å sikre oppfyllelse av EMK artikkel 8 om retten til respekt for familieliv og privatliv. Videre bør de mest sentrale kriterier for når man skal unnlate å utvise etter ul. § 66, reguleres nærmere i lov eller forskrift, eller som et minimum i tilgjengelig rundskriv.

4.14 Fengsling for å sikre iverksetting

AIN mener det er prinsipielt uheldig å fengsle personer som ikke har begått en straffbar handling og ikke skal straffeforfølges, men tvangsreturneres til hjemlandet. Å utvise og til og med fengsle en person etter kun kort tid i landet, er svært inngripende reaksjoner. Direktivets regler vil i stor grad omfatte personer som har søkt asyl i Norge. Dette er en gruppe mennesker som i utgangspunktet er sårbar. Selv om de har fått avslag på sin søknad om asyl, må det tas hensyn til at de fortsatt er i en utsatt posisjon.

Fengslingsreglene som er foreslått vil være et steg på veien mot å kriminalisere asylprosessen. Dette er svært uheldig med tanke på Norges folkerettslige forpliktelser til å beskytte personer i utsatte situasjoner. Det kan synes som om hovedfokuset og formålet med de nye bestemmelsene er å avskrekke mennesker fra å søke asyl i Norge og Europa. AIN er bekymret for at dette hensynet går foran fokuset på å sikre de grunnleggende rettighetene til menneskene dette gjelder. Vi frykter også at denne aggressive politikken medfører at personer som faktisk har behov for beskyttelse, blir skremt fra å søke asyl i Norge.

AIN mener at muligheten for å fengsle utlendinger for uttransportering ikke kan omfatte sårbare personer, jf. artikkel 3(9) i direktivet. Disse gruppene derfor må unntas fra reglene om utvisning og fengsling i forbindelse med retur.

AIN mener det er urovekkende at det åpnes for at personer kan sitte innesperret i 18 måneder i forbindelse med retur. Fengsling i en så lang periode kan vanskelig bli proporsjonal sett i sammenheng med utlendingens handlinger. I mange tilfeller vil det heller ikke være nødvendig for returarbeidet at personen det gjelder sitter fengslet. AIN mener også at de forhold som kan begrunne unntak fra utgangspunktet om fengsling i 12 uker, nemlig at utlendingen ikke samarbeider eller at det er forsinkelser i fremskaffelsen av nødvendig informasjon fra et tredjeland, ikke er sterke nok grunner til å fengsle en person i opptil 18 måneder. Forsinkelser i informasjon fra tredjeland er et svært vagt grunnlag for fengsling. Det er dessuten urovekkende at en prosess som utlendingen selv ikke nødvendigvis har innvirkning på, skal være grunnlag for fengsling.

Fengslingsordningen kan heller ikke sies å være i tråd med kravene til en sikker og verdig retur av personer som har oppholdt seg i landet. De nye reglene vil skape en enda større press på å reagere raskt når en utlending ikke reiser ut frivillig. En økt arbeidsmengde knyttet til dette kan gå på bekostning av de rettighetene som utlendingen har i forbindelse med uttransporteringen.

4.15-16 Fengslingsomstendigheter og øvrige fengselsbestemmelser

AIN anser det ikke som tilstrekkelig å fastslå at det norske regelverket allerede er godt nok på dette punktet, og mener det må skilles klart mellom de som fengsles i forbindelse med retur og andre innsatte. I de områdene av landet som Trandum ikke dekker, vil det være nødvendig med klare regler for hvordan utlendinger skal fengsles i forbindelse med tvangsretur.

AIN er svært kritisk til å fengsle barnefamilier og enslige mindreårige asylsøkere, og mener som nevnt at disse og andre sårbare grupper bør unntas fra fengsling på generell basis. Hvis disse gruppene likevel fengsles, må fengslingsomstendighetene være tilpasset at de er sårbare grupper med særlige behov.

AIN er også bekymret for forholdene for personene som blir innesperret på Trandum. Senest i januar 2010 ble internatet gjenstand for kritikk fra Arbeidstilsynet, og AIN er bekymret for sikkerheten og velferden for menneskene som sitter på Trandum når forholdene for de ansatte er så dårlige at Arbeidstilsynet vurderte å stenge hele internatet.

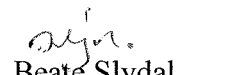
Når antallet personer med utvisningsvedtak vil øke betraktelig, og de nye reglene legger opp til hurtigere og hyppigere tvangsutsendelse, er det helt nødvendig at forholdene på utlendingsinternatet er adekvate. Ut i fra undersøkelsene fra januar 2010, er det grunn til å tro at Trandum ikke har kapasitet til å håndtere en stor økning i returvirksomheten.

5.3 Kontrollsystem

AIN mener det er ønskelig og nødvendig med et mye mer omfattende kontrollsystem enn det departementet foreslår. Se nærmere omtale av dette under punkt 4.8.

Vennlig hilsen
Amnesty International Norge

John Peder Egenæs
Generalsekretær

Beate Slydal
Politisk rådgiver